

Deontologische code voor medewerkers aan begeleiding van gedetineerden op afstand

Digitalisering in de gevangenis

Het Directoraat-Generaal Penitentiaire Inrichtingen (DG EPI) en de Vlaamse actoren hechten, elk vanuit hun eigen visie en opdrachten, veel belang aan de rechten van gedetineerden zoals bepaald in de Basiswet betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van de gedetineerden van 12 januari 2005 (Basiswet) en verschillende internationale verdragen en aanbevelingen zoals de European Prison Rules (2006) van de Raad van Europa. Zowel het DG EPI als de Vlaamse actoren willen conform deze regelgeving garant staan voor een veilige, humane en herstelgerichte detentie met maximale kansen voor de gedetineerden tot re-integratie in de maatschappij. De kwaliteit van de diensten die het DG EPI aanbiedt aan gedetineerden en het aanbod aan hulp- en dienstverlening van de Vlaamse actoren in de gevangnissen in Vlaanderen en Brussel, is een belangrijke graadmeter voor deze humane en herstel- en re-integratiegerichte detentie. Het DG EPI en de Vlaamse actoren zetten zich dan ook voortdurend in om de kwaliteit van hun diensten te garanderen en trachten in te spelen op evoluties en tendensen in de maatschappij buiten de muren.

Een van de belangrijkste en snelst evoluerende maatschappelijke tendensen is de toenemende digitalisering. Het DG EPI en de Vlaamse actoren zetten met verscheidene projecten, zowel lokaal als bovenlokaal, in op deze evolutie en loodsen hiermee de gevangnissen en het aanbod aan hulp- en dienstverlening het digitale tijdperk binnen.

Het aannemen van nieuwe digitale standaarden in een gevangeniscontext vergt echter enkele belangrijke aanpassingen. De gedetineerden krijgen immers voor specifieke doeleinden toegang tot digitale en interactieve media en toepassingen. Om de veiligheid te garanderen in de penitentiaire inrichtingen, is het nodig om duidelijke afspraken te maken met alle actoren die betrokken zijn bij activiteiten waarbij gebruik gemaakt wordt van digitale communicatie met gedetineerden.

Deontologische code

Deze code is van toepassing op medewerkers van hulp- en dienstverlenende organisaties die een aanbod inrichten in de gevangenis of die een aanbod inrichten dat toegankelijk is voor gedetineerden vanuit de gevangenis, waarbij sprake is van digitale communicatie met gedetineerden over de gevangensmuren heen (van binnen naar buiten of omgekeerd). Ze dient aan de medewerkers van de organisaties ter ondertekening voorgelegd te worden.

De medewerker verbindt zich tot volgende deontologische code:

1. Als algemeen principe binnen de Basiswet geldt dat de straf die de gedetineerde ondergaat de vrijheidsberoving is en dat zijn andere rechten, zowel politiek, burgerlijk, sociaal, economisch of cultureel, behouden blijven. De medewerkers verbinden zich ertoe ten allen tijde te handelen volgens dit basisprincipe bij hun omgang met gedetineerden.

2. De medewerkers respecteren de ideologische, filosofische of godsdienstige overtuiging van de gedetineerden en hebben eerbied voor hun menselijke waardigheid en hun recht om zelf mee invulling te geven aan een menswaardig leven.
3. In de manier waarop de medewerkers hun activiteiten uitoefenen behouden zij een strikte neutraliteit ten aanzien van gedetineerden en respecteren zij de gelijkheid van behandeling.
4. De medewerkers zijn in alle omstandigheden verplicht zeer discreet en zorgvuldig om te gaan met persoonlijke, sociale en strafrechtelijke informatie die zij vernemen van of betreffende de gedetineerden. De uitwisseling en bespreking van persoonsinformatie met andere personen is enkel toegestaan binnen de organisatie en voor zover dit noodzakelijk is binnen de professionele activiteiten.
5. De medewerkers onthouden zich van misplaatste nieuwsgierigheid, van indiscretie en van misbruiken bij inzamelen, verwerken en raadplegen van persoonlijke, sociale en strafrechtelijke informatie over gedetineerden. Zij proberen ook geen toegang te krijgen tot informatie die niet voor hen bestemd is.
6. De medewerkers voeren geen andere dan professioneel gerichte communicatie met de gedetineerden.
7. De medewerkers respecteren de beslissingen die de directie van de gevangenis neemt en uitvoert m.b.t. individuele regimewijzigingen van gedetineerden, ook indien deze gevolgen hebben voor hun aanbod of activiteiten.
8. De medewerkers houden zich aan de volgende verboden
  - a. Giften of beloften te aanvaarden van of te doen aan gedetineerden of personen die de gedetineerde vertegenwoordigen;
  - b. Iets van gedetineerden te kopen of iets aan gedetineerden te verkopen;
  - c. Iets van gedetineerden te ontlenen of iets aan gedetineerden te lenen tenzij dit noodzakelijk is in het kader van de professionele activiteit;
  - d. Als tussenpersoon op te treden tussen de gedetineerden en personen van buiten, briefwisseling te voeren ten behoeve van gedetineerden en attesten af te geven over gedetineerden, tenzij dit deel uitmaakt van de professionele activiteit;
  - e. Contact met de bezoekers of familie van de gedetineerden te hebben, tenzij dit deel uitmaakt van de professionele activiteit;
  - f. Gedetineerden genade, strafvermindering, voorwaardelijke invrijheidsstelling of andere gunsten te beloven;
  - g. Gedetineerden te beïnvloeden bij de keuze van advocaten;
  - h. Voorwerpen die voor de gedetineerden bestemd zijn of aan hun toebehoren, binnen of buiten de inrichting te brengen of boodschappen voor hen te doen zonder de toelating van de gevangenisdirecteur;
  - i. Buiten de inrichting en in het bijzonder aan verwanten en vrienden van de gedetineerden inlichtingen te geven over interne informatie van de inrichting;
  - j. Met in vrijheid gestelde gedetineerden contacten te hebben, tenzij de medewerker met een post-penitentiaire opdracht is belast.
9. Indien een medewerker aan de hulp- en dienstverlening oordeelt dat een situatie waarvan hij/zij kennis heeft sociaal en/of fysiek gevaarlijk is voor de veiligheid van de gedetineerde, zichzelf of derden (personeel, andere gedetineerden, ...) dan meldt hij/zij dit aan de

gevangenisdirecteur en de beleidscoördinator van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden.

10. Als medewerkers in functie van het hulp- en dienstverleningsproces persoonsgegevens verwerken, moeten ze daarbij de bepalingen van de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) en de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, naleven. Persoonsgegevens zijn gegevens die het mogelijk maken een natuurlijke persoon te identificeren. Onder verwerking wordt verstaan: een bewerking of een geheel van bewerkingen met betrekking tot persoonsgegevens of een geheel van persoonsgegevens, al dan niet uitgevoerd via geautomatiseerde procedés, zoals het verzamelen, vastleggen, ordenen, structureren, opslaan, bijwerken of wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken door middel van doorzending, verspreiden of op andere wijze ter beschikking stellen, aligneren of combineren, afschermen, wissen of vernietigen van gegevens.

Incidenten, gevaarsituatie of misdrijf

Wanneer een deelnemer aan het aanbod (groepsactiviteit of individuele begeleiding) ongepast of storend gedrag vertoont, in de mate dat dit zijn verdere deelname in het gedrang brengt, dan meldt de begeleider dit aan de verantwoordelijke voor de activiteit, of in tweede orde, aan de beleidscoördinator.

Medewerkers aan de hulp en dienstverlening kunnen misdrijven waarvan ze in de uitoefening van hun opdracht kennis krijgen in het kader van hun vertrouwensrelatie met de gedetineerden, ter kennis van de procureur des Konings brengen als dat misdrijf wordt vermeld in artikel 458bis van het Strafwetboek en voor zover aan de andere voorwaarden van voormeld artikel 458bis is voldaan.

Als medewerkers aan de hulp- en dienstverlening in de uitoefening van hun opdracht, maar anders dan in het kader van hun vertrouwensrelatie met de gedetineerden, kennis krijgen van een misdrijf en dat misdrijf ter kennis brengen van de procureur des Konings, wordt gevraagd om dit vooraf te melden:

- via de hiërarchische weg binnen de eigen organisatie, als het misdrijf gepleegd werd door een collega van de eigen organisatie. Als echter het gerechtigde vermoeden bestaat dat een hiërarchische meerdere bij het misdrijf betrokken is, kunnen medewerkers zich zonder die voorafgaande melding tot het parket wenden;
- aan de beleidscoördinator van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, als het misdrijf gepleegd werd door een collega van een andere organisatie die betrokken is bij de hulp- en dienstverlening;
- aan de directeur van de gevangenis, als het misdrijf gepleegd werd door een gedetineerde of een personeelslid van DG EPI.

Conflictoplossing

Deze deontologische code wordt omkaderd door het Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. Bij vaststellingen of indicaties van inbreuken op de deontologische code zal dit rechtstreeks of via de beleidscoördinator gesignaleerd worden aan de werkgever. Bij aanhoudende problemen zullen in samenspraak tussen het DG EPI en het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin de gepaste maatregelen genomen worden.

Voor akkoord:

Datum: .....

Plaats: .....

Naam organisatie: .....

Naam en functie: .....

.....

Handtekening: